

Technische vragen m.b.t. Memo special “water” Staat van Utrecht

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
GroenLinks	1	Kan GS per kernboodschap aangeven wat (hoe en wanneer) er in het waterbeleid van de provincie met deze boodschappen wordt gedaan?	Zie antwoord onder deze tabel

In het kader van o.a. het Bodem- en waterprogramma 2022-2027 (BWP) en de uitwerking van Water en Bodem sturend wordt gewerkt aan de kernboodschappen uit de special Water van de [Staat van Utrecht](#). Hieronder een korte toelichting per kernboodschap:

1. Maatschappelijke transformatie watervraagstukken

We zijn ons bewust van deze transformatie. Dit leest u terug in het ruimtelijk voorstel, en het Utrechts Programma Landelijk Gebied. We werken actief samen met alle Utrechtse waterpartners (waterschappen, drinkwaterbedrijven, Rijkswaterstaat). Ook zijn we nu bezig met het opzetten van een startnotitie om te komen tot een nieuw programma Klimaatadaptatie waarin de transitie van hoe om te gaan met het veranderend vraagstuk over water, hitte en droogte op te pakken.

2. Uiteenlopende uitdagingen per soort water

In het Bodem- en waterprogramma 2022-2027 (BWP) beschrijven we deze uitdagingen, waaronder het onderwerp voldoende water en voorkomen wateroverlast. Ook de uitdagingen voor grondwater en drinkwater komen aan de orde, en de relatie met natuurdoelen. In het nieuwe programma klimaatadaptatie koppelen we deze vraagstukken aan de overige thema's zoals biodiversiteit en gezondheid.

3. Waterveiligheid heeft extra inzet

Dit is ook onderdeel van het BWP. Door klimaatverandering nemen de weer extremen toe en kost het meer inspanning om de veiligheid te waarborgen. Waterschappen houden rekening met de klimaatscenario's. De uitvoering vraagt een toenemende inspanning, en de waterschappen zijn voldoende toegerust om hiermee om te gaan. Een toekomstbestendige inrichting van de dijken is een belangrijk uitgangspunt van de waterschappen en in alle projecten worden er kansen verkend en waar mogelijk benut om een klimaatbestendig systeem te creëren. Provincie Utrecht toetst op de veiligheid van de regionale keringen. Tevens zijn we bezig met gevolgenbeperking: wat kunnen we doen om schade te beperken of te voorkomen bij een doorbraak.

4. Zoet watertekorten en de gevolgen

In het BWP beschrijven wij dat we via samenwerking en regelgeving ervoor zorgen dat er voldoende (niet te veel en niet te weinig) zoetwater beschikbaar is voor de aanwezige functies in onze provincie op het gebied van landbouw, natuur, drinkwater en stedelijk gebied. Dit vraagt een integrale en gebiedsgerichte benadering om tot een toekomstbestendige leefomgeving te komen. De opgave rond waterbeschikbaarheid, wateroverlast en droogte vraagt om maatregelen in het watersysteem, maar ook om keuzes in de ruimtelijke inrichting met betrekking tot onder andere natuur, landbouw, inrichting stedelijke gebied en ontwikkelingen en drinkwatervoorziening. Gezamenlijk met de waterbeheerders en gebiedspartners wordt afstemming gezocht tussen maatregelen in het watersysteem en gebiedsinrichting en de aanstaande ruimtelijke keuzes.

5. Problemen rondom waterkwaliteit

De acties over schoon oppervlaktewater zijn in het BWP beschreven en worden in de planperiode tot 2027 uitgevoerd. Daarnaast wordt landelijk en regionaal onderzocht welke extra mogelijkheden de

provincie heeft om aanvullende maatregelen te nemen. Hierover ontvangt u een Statenbrief, welke is voorzien eind Q1 2024.

6. Groeiende aandacht ecologische aspecten van water

Wij vinden het een goede ontwikkeling dat de ecologie in het waterbeheer meer centraal komt te staan. In het beleid komt dit terug door niet alleen de verplichte vereisten voor de KRW op te nemen, maar ook ecologische doelen voor alle wateren vast te leggen in het BWP. Deze doelen ondersteunen het bereiken van de KRW-doelen.

7. Uitdagende Europese richtlijnen middels de Kader Richtlijn Water

Aanvullend op het beleid uit het BWP hoofdstuk 3.2 werken we aan een statenbrief die aangeeft welke mogelijkheden we zien voor aanvullend beleid. Deze brief is voorzien eind Q1 2024.

Aanvullend daarop zal in het UPLG synergie worden gezocht met de KRW, zodat de transitie in het landelijk gebied optimaal bijdraagt aan de KRW-doelen.

8. Complex netwerk samenwerkingsrelaties waterbeheer

We herkennen de complexiteit en daarom hebben wij een samenwerkingsverband met de Utrechtse Waterpartners (de 4 Utrechtse waterschappen, de 3 drinkwaterbedrijven en Rijkswaterstaat Midden-Nederland). We werken intensief ambtelijk en bestuurlijke samen en de waterpartners zijn betrokken bij het uitwerken van provinciale programma's.

9. Grenzen aan hoeveelheid op te pompen grondwater in zicht

We zijn ons bewust dat we zorgvuldig om moeten gaan met de hoeveelheid grondwater. Om die reden zijn we gestart het project grondwater onttrekkingen plafond, waarin we samen met de waterschappen en andere belanghebbenden, bepalen of en waar we een onttrekkingen plafond moeten instellen. Dit vraagt een zorgvuldige onderbouwing, omdat een plafond grote consequenties kan hebben. Vanwege het benodigde uitgebreide onderzoek verwachten we de eerste resultaten over 1-1,5 jaar.

10. Opgaven rond het afvoeren van afvalwater

Waterschappen en gemeenten zorgen ervoor dat bij nieuwe riolering of aanpassing van oude riolering het hemelwater zoveel mogelijk gescheiden wordt van het huishoudelijk afvalwater om het schone water niet te vermengen met het vieze water. Door dit hemelwater niet af te voeren via de riolering maar te infiltreren in de bodem komt het ten goede aan het grondwater. Dit is onder andere vastgesteld in de gemeentelijke rioleringsplannen en de zuiveringsplannen van de waterschappen. Daarnaast zien we dat het huishoudelijk afvalwater steeds meer medicijnresten en andere verontreinigende stoffen bevat. In het BWP gaan we hierop in. Samen met de waterschappen doen we metingen in RWZI's en oppervlaktewater.

11. Belang van vasthouden van hemelwater

Wij herkennen het belang van het vasthouden van hemelwater. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan meer hemelwater vasthouden via het bewustwordingsprogramma van de Blauwe Agenda, bijvoorbeeld via het project de Heuvelrugtuinen ([Heuvelrugtuinen - Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug \(np-utrechtseheuvelrug.nl\)](https://www.heuvelrugtuinen.nl)), en ook via de subsidieregeling Groene, Gezonde en Klimaatbestendige steden en dorpen. Over deze subsidieregeling ontvangt u binnenkort een aparte statenbrief.

12. Gemeentelijke wateropgaven verbreed

We werken actief samen met de gemeenten en partners via verschillende 'klimaatadaptatie werkregio's' welke vanuit het Delta programma ruimtelijke adaptatie zijn opgezet. In totaal liggen er vier werkregio's in de provincie Utrecht: Het Netwerk Water en Klimaat; Klimaatadaptatie Alblasserwaard - Vijfheerenlanden; het Samenwerkingsverband Amstel, Gooi en Vechtgebied en het Platform Vallei en Eem. Binnen deze netwerken worden diverse projecten geïnitieerd met al doel

onze omgeving sterker te maken tegen de gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en/of overstroming. Enkele voorbeelden zijn de lezen op: [Projecten - Water & Klimaat \(netwerkwaterenklimaat.nl\)](https://netwerkwaterenklimaat.nl).

13. Nieuwe koers met water- en bodemsturend werken

Met de provinciale Omgevingsvisie, het provinciale BWP en het programma Klimaatadaptatie had de provincie al een stap gezet naar het werken volgens de principes van Water en Bodem sturend. De Kamerbrief Water en Bodem Sturend (november 2022), en het steeds grilliger wordend klimaat en weersextremen heeft geleid om deze koers verder te intensiveren. Dit heeft in 2023 geleid tot o.a. een Ruimtelijk Voorstel provincie Utrecht, een concept Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) waarin duidelijk is aangegeven dat het echt nodig is om water en bodem 'sturend' te laten zijn in de ruimtelijke ordening, om hier te kunnen blijven wonen en werken, ook als het klimaat steeds grilliger en het weer steeds extremer wordt. In 2024 en 2025 werken we hier verder aan door Water en Bodem Sturend verder te verankeren in ons beleid, regels, programma's en gebiedsprocessen. Hiervoor voeren we samen met andere partijen komende jaren diverse onderzoeken en verkenningen uit.